

ALDONA KAMELA-SOWIŃSKA

**STAN I PERSPEKTYWY ROZWOJU POLSKIEJ
RACHUNKOWOŚCI**
**Wykład inauguracyjny Akademii Ekonomicznej
w Poznaniu rok akademicki 1997/98
2 października 1997 roku**

1. WSTĘP

Rachunkowość to uniwersalny, światowy język biznesu. Przedstawia przy pomocy liczb i relacji między liczbami, stan majątku, procesy ekonomiczne i skutki finansowe podjętych decyzji. Współczesna rachunkowość to nie tylko przetwarzanie informacji dla celów sprawozdawczych, to również narzędzie zarządzania podmiotem gospodarującym, to narzędzie ustalania wyniku finansowego dla właścicieli, to także projektowanie nowoczesnych systemów informacyjnych rachunkowości, ich wdrażanie do praktyki i stałe doskonalenie.

Rachunkowość bowiem stanowi system, który ujmuje i wyjaśnia występujące w jednostce zdarzenia gospodarcze tak, aby:

- a) pokazać, jeśli zaistnieje taka potrzeba, finansową sytuację jednostki i wynik jej działalności,
- b) dać pewność, że przygotowane w oparciu o standardy, zwyczaje i naukę rachunkowości dane finansowe zapewniają uzyskanie informacji o jednostce w takiej formie i zawartości, jaka jest określona w obowiązujących w danym kraju przepisach,
- c) dostarczyć informacji o sytuacji finansowej jednostki i efektach jej działalności w taki sposób, aby możliwie wielu odbiorców informacji mogło je wykorzystać przy podejmowaniu decyzji.

Fakt, że z danych pochodzących z rachunkowości korzystają użytkownicy zewnętrzni, ma istotny wpływ na wymagania stawiane przed rachunkowością, szczególnie finansową. Musi ona bowiem odpowiadać jakościowym standardom: wiarygodności, rzetelności, prawidłowości i sprawdzalności.

Standardy rachunkowości są określane w każdym kraju poprzez odpowiednie przepisy prawne i mają istotny wpływ na to czy rachunkowość zapewnia odpowiednią jakość sprawozdań finansowych.

2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA POLSKIEJ RACHUNKOWOŚCI

We wrześniu 1994 roku Sejm Rzeczypospolitej Polskiej uchwalił pierwszą w historii polskiej rachunkowości *Ustawę o rachunkowości*.

Wprowadzenie w Polsce jednolitych zasad rachunkowości w drodze aktu prawnego wysokiej rangi, jakim jest ustawa, daje możliwość stworzenia fundamentu gospodarczego porządku prawnego.

Przyjęte w ustawie uregulowania prawne z zakresu rachunkowości mają duży wpływ na stabilizację gospodarczą oraz bezpieczeństwo obrotu gospodarczego w Polsce.

W tekście tej ustawy zostały uwzględnione rozwiązania zawarte w IV i VII Dyrektywie UE obecnie Unii Europejskiej, oraz niektóre rozwiązania zawarte w Międzynarodowych Standardach Rachunkowości. Dlatego nowa *Ustawa* stwarza realne podstawy do zmian w rachunkowości zmierzających do dostosowania jej zasad i rozwiązań do międzynarodowych standardów i wzorców.

Stan polskiej rachunkowości określają rozwiązania zawarte w ustawie.

1. Zgodnie z treścią ustawy w rozwiązaniach praktycznych w polskiej rachunkowości będą stosowane uniwersalne zasady, które mają wpływ na ujednoczenie języka rachunkowości. Na szczególne podkreślenie zasługuje fakt, że uregulowania prawne zostały podporządkowane podstawowym zasadom rachunkowości. Artykuł 1 Ustawy głosi: "Ustawa określa zasady rachunkowości oraz tryb badania sprawozdań finansowych przez biegłych rewidentów".

2. W ustawie został sformułowany też cel stosowania rachunkowości, a mianowicie zapewnienie prawidłowego, rzetelnego i jasnego przedstawienia sytuacji majątkowej i finansowej, wyniku finansowego oraz rentowności jednostki, powszechnie znany w krajach europejskich jako zasada "wiernego i rzetelnego obrazu".

3. Przyjęte w polskim uregulowaniu zasady rachunkowości, zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy, należy stosować w sposób ciągły. Fundamentalne zasady rachunkowości (artykuły 5-8) uznane zostały jako podstawa prawa bilansowego, na której opierają się wszelkie dalsze uregulowania.

4. Na szczególne podkreślenie zasługuje zasada "memoriału" i zasada ostrożnej wyceny, kontynuacji, ciągłości, ostrożności i istotności. Prawidłowe stosowanie tych zasad ma istotne znaczenie dla prawidłowej prezentacji sytuacji finansowej i wyniku działalności jednostki przed opodatkowaniem, wyniku nie obciążonego wpływem przepisów podatkowych.

5. Z zasady tej wynikają zasady szczegółowe, takie jak: dokumentacji, kompletności, jasności, przewagi treści nad formą, porównywalności oraz bezstronności.

6. Ważnym elementem dostosowania polskiej rachunkowości do wymogów i warunków gospodarki rynkowej jest wprowadzenie instytucji biegłego rewidenta. Ustawa i wynikające z niej rozwiązania zmierzają konsekwentnie do ukształtowania w Polsce zawodu "biegły rewident", co ma istotny wpływ na podniesienie wiarygodności sprawozdawczości finansowej.

Rozwiązania polskie są lepsze od zachodnich, bowiem wprowadzają w procesie rewizji ksiąg handlowych obowiązek przedłożenia opinii i raportu, czego nie wymagają przepisy krajów Europy Zachodniej, gdzie żądana jest tylko opinia.

Ogólnie można stwierdzić, uwzględniając dotychczasowy dorobek teoretyczny i praktyczny polskiej rachunkowości, że zostały obecnie stworzone podstawy prawne oraz przesłanki merytoryczne do tego aby uznać, że rachunkowość w Polsce spełnia wymogi dostosowania jej do rozwiązań stosowanych w krajach o rozwiniętej gospodarce rynkowej.

Polska ustawa o rachunkowości jest aktem prawnym nowoczesnym, dostosowanym do potrzeb zarządzania podmiotami w warunkach gospodarki rynkowej. Śmiało można ten akt prawny nazwać zamiast "ustawa rachunkowości" "ustawa o zarządzaniu wynikiem finansowym". Daje bowiem możliwości kreowania wyniku finansowego w ciągu roku gospodarczego w zakresie dopuszczalnym prawem. Narzędziami do tego są:

- amortyzacja - ustalana indywidualnie przez podmiot gospodarczy i może się znacznie różnić od amortyzacji na cele podatkowe,
- rezerwy - ustalane przez podmiot o znacznie szerszej podstawie niż dopuszcza prawo podatkowe,
- należności i zobowiązania - wyceniane według kwot wymagającej zapłaty, które odbiegają od nominału,
- papiery wartościowe - uwzględniające trwałą utratę ich wartości.

Jak na dzisiejszą rzeczywistość gospodarczą, polska ustawa o rachunkowości jest aktem zbyt nowoczesnym, co powoduje niejednokrotnie znaczny stopień komplikacji w jej stosowaniu.

Kilka przykładów:

- 1) zakres podmiotowy ustawy jest zbyt szeroki, obejmuje bowiem m.in. wszystkie spółki prawa handlowego. Zatem spółka o kapitale 4000 zł, musi prowadzić pełną księgowość. Właściciel takiej spółki bardziej koncentruje się na obsłudze swojej firmy niż na obsłudze swojego rynku,
- 2) wprowadzono obowiązek prowadzenia pełnych ksiąg handlowych dla spółek cywilnych, o określonej wielkości, czyli rachunkowość osoby prawnej, przy jednoczesnej konieczności rozliczania podatkowego jako osoba fizyczna,
- 3) wprowadzono obowiązek konsolidacji sprawozdań finansowych dla holdin-gów na kilkukrotnie niższym poziomie obrotów poszczególnych spółek wchodzących w jego skład, niż czynią to rozwiązania krajów zachodnich, stwarza to niepotrzebne utrudnienie małym grupom kapitałowym,
- 4) wprowadzono zbyt skomplikowane i szczegółowe sprawozdanie z przepływu środków pieniężnych, którego zakres informacji jest zbyt bogaty do potrzeb oceny i analizy, a nawet podejmowania decyzji,
- 5) ustawa jest zbyt szczegółowa i daje zbyt dużo niepotrzebnych technicznych rozwiązań np. dotyczących inwentaryzacji, dokumentacji. Są to powszechnie znane techniki, bez potrzeby uregulowań w ramach ustawy.

Ustawa to inteligentny akt dla inteligentnych menedżerów i księgowych a nie instytucja dla kontystów.

Ponieważ rozumienie tego faktu wśród służb finansowo-księgowych jest jeszcze odległe, dlatego uznaję, że polska ustawa o rachunkowości wyprzedza swoje czasy.

Stan polskiej rachunkowości określa także stosunek do prawa podatkowego. Na ten stan rzeczy składa się rozejście ustawy o rachunkowości z ustawą o podatku dochodowym.

Na podkreślenie zasługuje fakt, że zarówno w krajach Europy Zachodniej, jak i w Polsce wprowadzono odrębne przepisy prawne o rachunkowości i prawa podatkowego. Różnice te w zależności od stopnia powiązania prawa podatkowego z prawem bilansowym w poszczególnych krajach można uznać za znaczne lub nieznaczne, u nas są znaczne.

Ustawa o rachunkowości została opracowana, recenzowana przez Ministra Finansów. Nigdzie w świecie nie ma takiej sytuacji, w której Ministerstwo Finansów, jako poborca podatkowy inicjuje akty, które ze swej istoty są aktami gospodarczymi służącymi firmom a nie fiskusowi. Widoczne są jawne próby podporządkowania przepisów rachunkowych przepisom podatkowym. Np. w ustawie o rachunkowości nie ma zdefiniowanych terminów przychód czy wartość rynkowa, a są one ujęte w ustawie o podatku dochodowym. W praktyce wymusza to używanie zakresu pojęć prawa podatkowego do rachunkowości.

Na stan polskiej rachunkowości wpływają także rozwiązania krajów gospodarczo rozwiniętych, szczególnie Unii Europejskich. Niektóre proponowane nam rozwiązania nie najnowsze, choćby dyrektywy z lat 70-tych i nie zawsze odpowiadają polskim potrzebom.

Postuluję w tej materii wstrzeźliwość oraz uczenie się na cudzych błędach, ale własnych uniwersytetach.

3. CO CZEKA POLSKĄ RACHUNKOWOŚĆ

Literatura przedmiotu i praktyka gospodarcza wskazują dwa podstawowe nurty zmian w rachunkowości:

- intelektualizacja,
- amerykańizacja.

Nowoczesna rachunkowość musi być jakościowo lepsza od tradycyjnej, choć ustalenie kryterium oceny tego zjawiska nie jest proste. Na szczególną rolę zasługuje podkreślenie znaczenia praktyki. Następuje daleko idąca intelektualizacja rachunkowości, która polega na tym, że praktycy i dydaktycy rachunkowości muszą posługiwać się interdyscyplinarną wiedzą o przedsiębiorstwie, a więc znajomością kodeksu handlowego, cywilnego, procedur postępowania cywilnego i administracyjnego, prawa podatkowego i pochodnymi tego prawa, znajomością systemów informacyjnych i informatycznych oraz rozległą wiedzą z rachunkowości. To na biurku menedżera i księgowego skupiają się wszelkie błędy, nielogiczności, nieścisłości, niekonsekwencje, szeroko rozumianego prawa gospodarczego, z którymi mogą sobie poradzić tylko biegli w praktyce gospodarczej.

Amerykanizacja rachunkowości natomiast polega na akceptowaniu i transformowaniu amerykańskich standardów do warunków europejskich. Najlepszym dowodem na to jest prawie w pełni przyjęte rozwiązanie sprawozdawczości finansowej spółek giełdowych dla spółek europejskich.

Źródłem amerykańizacji rachunkowości są pieniądze. Ilość ciał, instytucji i organizacji zawodowych księgowych w USA jest większa niż w całej Europie. Ilość środków finansowych też jest znaczna. Prowadzone są szero-

ko prace badawcze i analityczne, wprowadzane nowe propozycje i rozwiązania. Zatem przyjmowane są rozwiązania amerykańskie, które już zostały opracowane.

Generalne zmiany w polskiej rachunkowości idą w kierunku poszukiwania rozwiązań złożonej problematyki dostosowania rachunkowości do potrzeb racjonalnego zarządzania zdecentralizowaną gospodarką krajową.

Rachunkowość w Polsce w przewidywalnej perspektywie od strony metodologicznej prawdopodobnie nie będzie wykazywała większych "rewolucyjnych" zmian. Podstawowe metody, zasady i procedury będą nadal wykorzystywane do wyceny, dokumentacji, ewidencji, sprawozdawczości i oceny działalności poszczególnych podmiotów gospodarczych oraz podejmowania bieżących i strategicznych decyzji w ramach zarządzania tym podmiotem.

W nadchodzącym okresie przełomu nie tylko wieku, ale również tysiąclecia na rozwój nauki i rozwiązań praktycznych rachunkowości w Polsce będzie miało wpływ wiele czynników, a głównie:

- tempo i zakres procesu przemian od gospodarki centralnie zarządzanej do pełnej gospodarki rynkowej;
- umiędzynarodowienie polskiej gospodarki.

Ten ostatni fakt spowoduje zapewne dynamizację rozwoju w naszym kraju:

- spółek międzynarodowych typu holdingowego; konsekwencją np. w rachunkowości jest obowiązek sporządzania sprawozdań skonsolidowanych;
- zmiany w systemie bankowym - w tym udział banków o zasięgu światowym w krajowym systemie bankowym;
- rozwój towarzystw ubezpieczeniowych; oferujących różne bardzo skomplikowane usługi;
- powstanie licznych nowych instytucji (funduszy powierniczych, biur maklerskich, brokerskich, franchisingowych, factoringowych itp.);
- zwiększenie ilości i rodzajów papierów wartościowych, a głównie akcji;
- rozwój giełdy papierów wartościowych przejawiający się między innymi w tym, że znacznie zwiększy się ilość polskich spółek handlowych notowanych na giełdzie krajowej, a w dalszej perspektywie na giełdach światowych; co wymusza stosowanie rachunkowości według standardu giełd światowych,
- konieczność i możliwość powiązania naszej giełdy z giełdami światowymi;
- przejście instytucji i organizacji na komercyjny system funkcjonowania - kluby sportowe.

Wspólnie te czynniki spowodują ściślejsze powiązanie polskiej rachunkowości z rozwiązaniami rachunkowości w skali międzynarodowej. Szczególnej roli rachunkowości należy upatrywać jako narzędzia inżynierii finansowej. Inżynieria finansowa polega na projektowaniu rozwoju innowacji w zakresie instrumentów i procesów finansowych, polegających między innymi na nowych, a szczególnie twórczych rozwiązaniach problemów finansowych konkretnego podmiotu gospodarczego. Jej celem jest zmniejszenie ryzyka w zakresie inwestowania kapitałów.

W inżynierii finansowej wykorzystywane są nowoczesne rozwiązania w zakresie:

- 1) prawa,
- 2) finansów,
- 3) matematyki,
- 4) informatyki,
- 5) a głównie rachunkowości, szczególnie rachunkowości zarządczej.

Można założyć, że w zakresie rozwoju rachunkowości powstaną zapewne propozycje rozwiązań nie zawsze mieszczące się w obowiązujących dotychczas normach prawnych oraz stosowanych standardach rachunkowości. Ten kierunek badań naukowych i prac projektowych w zakresie rachunkowości będzie między innymi łączył się z weryfikacją i uszczegółowieniem takich pojęć jak koszt, strata, przychody, dochody i zyski.

Nastąpi dalsza rozbudowa metod oraz zakresu rachunku kosztów w związku z koniecznością uszczegółowienia, a więc zdetalizowania rachunków decyzyjnych i efektywnościowych. Przedmiotem obliczeń kosztów będą - obok tradycyjnych przekrojów, tj. według nośników kosztów (przedmiotowe ujęcie kosztów produkcji) i miejsc powstawania kosztów (np. wydziały) - również szczegółowe funkcje w procesie zarządzania, powiązane ściśle z podejmowaniem decyzji mających wpływ na wysokość kosztów. Na tym tle nastąpi zapewne twórcze rozwinięcie metody "ABC" (activity-based costing), która została po raz pierwszy zastosowana w latach 80-tych w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej oraz Wielkiej Brytanii, a następnie rozwinięta i rozpropagowana w początkach lat 1990 - 91. Metoda ta bowiem, zakłada odejście od rozliczania kosztów na produkty, przy jednoczesnym położeniu większego akcentu na ujmowanie kosztów według obszarów aktywności. Metoda ta zmierza do wyodrębnienia tak zwanych "ośrodków odpowiedzialności" za koszty.

Jakość, kontrola jakości i koszty jakości to kolejne wyzwanie, któremu musi sprostać rachunkowość. Należy jasno od strony teorii i praktyki ustalić co kosztuje jakość czy brak jakości? Należy zwerbalizować i jednoznacznie skwantyfikować pojęcie kosztu jakości. Problem rozwoju ośrodków odpowiedzialności za koszty i zysk będzie wpływał na kontrolę kosztów jakości, a więc na rozwój badań i analizy kształtowania się relacji - "jakość - koszt - wynik finansowy".

Dziedziną rachunkowości, która w perspektywie najbliższych lat ulegnie udoskonaleniom - zwłaszcza w zakresie praktycznego zastosowania w poszczególnych przedsiębiorstwach - jest rachunkowość zarządcza, która w ostatnich latach została wyraźnie wyodrębniona z ogólnej rachunkowości, obok rachunkowości finansowej, controllingu i rewizji finansowo-księgowej. Rachunkowość zarządcza łączy się ściśle z zarządzaniem podmiotem gospodarczym, a głównie z procesem podejmowania decyzji, w szczególności decyzji mających wpływ na wyniki finansowe podmiotu gospodarczego. Poszerzą się też zadania rachunkowości zarządczej w realnej ocenie i określeniu ryzyka podejmowanych decyzji gospodarczych i to zarówno w wymiarze bieżącym - jak i strategicznym.

W nadchodzących latach nastąpi większe zainteresowanie rachunkowością związaną z ochroną środowiska, tzw. green accounting. Środowisko

naturalne - ta niezwykle ważna dziedzina działalności państwa była niestety przez wiele lat zaniedbywana i to nie tylko w naszym kraju. Konieczność rozwoju rachunkowości w tej dziedzinie wynika z wagi wyodrębnienia kosztów i strat powstałych na tle złej praktyki w zakresie ochrony środowiska i to w zakresie mikroekonomicznej i makroekonomicznej. Stąd też w najbliższych latach problemy kosztów niszczenia środowiska naturalnego muszą znaleźć zdecydowanie większe odzwierciedlenie w rachunkowości.

Kolejną dziedziną, która w najbliższych latach musi znaleźć szersze zainteresowanie i bardziej skuteczne odzwierciedlenie w badaniach naukowych i praktyce rachunkowości jest rachunkowość sektora publicznego, a w szczególności rachunkowość Skarbu Państwa. Szczegółowym problemem jest ewidencja i wycena majątku Skarbu Państwa. Kiedyś bowiem trzeba odpowiedzieć na pytanie co?, ile?, czego? i o jakiej wartości? posiada Polska, czyli nikt nie odpowie na pytanie: "Ile wart jest majątek Państwa Polskiego?".

Nauka o rachunkowości musi:

- 1) jednoznacznie określić zakres pojęciowy terminów zawartych w ustawie o Ministrze Skarbu, która to tylko w jednym artykule 2 zawiera takowe terminy:
 - mienie Skarbu Państwa (art. 2, ust. 1),
 - majątek państwowy (art. 2, ust. 2, p. b),
 - mienie państwowe (art. 2, ust. 2, p. 3),
 - majątek Skarbu Państwa (art. 2, ust. 3),
 - prawa majątkowe Skarbu Państwa (art. 2, ust. 4),
 - prawa z akcji i udziałów należących do Skarbu Państwa (art. 2, ust. 5),
 - zasoby - który termin nie jest używany w Ustawie.Co będzie zatem przedmiotem ewidencji? Będzie to tylko majątek Skarbu Państwa;
- 2) na podstawie jakich kryteriów dokonać należy fundamentalnej klasyfikacji tegoż majątku i określić rodzaje składników podlegających ewidencji i jakiej;
- 3) jaka teoria ewidencyjna - rachunkowość leżeć będzie u podstaw tej ewidencji:
 - teorie powiernictwa - stewardship theory,
 - teorie agencji - agency theory, co przesądza metodę pomiaru tego majątku;
- 4) czy ewidencja będzie:
 - tylko ilościowa,
 - ilościowo-wartościowa;
- 5) czy ewidencja wartościowa ma być dokonana metodą:
 - netto - bez obciążeń,
 - brutto - z obciążeniami (np. obligacje restrukturyzacyjne Skarbu państwa)?
- 6) czy będzie sporządzony bilans majątku Skarbu Państwa jako skutek ewidencji?
- 7) co to są "sprawozdania auditingowe ewidencji majątku Skarbu Państwa" (art. 21)?

Ostatnim obszarem, w którym nastąpi wyraźna zmiana, a rachunkowość odegra wiodącą rolę, jest rozwój rachunkowości komputerowej. Szczególnie powstanie nowej generacji sprzętu komputerowego będzie miało wpływ z jednej strony na powstanie nowych możliwości zastosowania komputerów w rachunkowości, a z drugiej strony na zakres i jakość pracy księgowej oraz intensywnego rozwoju usług w zakresie prowadzenia rachunkowości.

Zaprezentowanie wszystkich kierunków rozwoju polskiej rachunkowości na przełomie wieków jest niemożliwe. Kierunki te i ich głębia będą wynikały z potrzeb, które będą stawiane przed rachunkowością przez rozwój gospodarczy, ale również z kierunków i rozwiązań, które będą powstawały w skali międzynarodowej. Wejście polski do Unii Europejskiej i szersze powiązanie naszej gospodarki z gospodarką światową wymusi na ośrodkach akademickich i środowisku księgowych dalsze podejmowanie prac zmierzających nie tylko do unowocześnienia rachunkowości w sensie merytorycznym i techniczno-organizacyjnym, ale również w ścisłym powiązaniu naszych rozwiązań z rozwiązaniami światowymi.

BIBLIOGRAFIA

1. D. Bailey, D. Krzywda, M. Schroeder, *Model systemu rachunkowości polskiej a rozwiązania europejskie*, "Zeszyty Teoret. Rady Naukowej" nr 23, Stowarzyszenie Księgowych w Polsce, Warszawa 1993 r., s. 23.
2. A. Jarugowa, *Wprowadzenie do ponadpaństwowych regulacji rachunkowości*, Biuletyn Krajowej Rady Dyplomowanych Biegłych Księgowych IX 1990 r., s. 3.
3. A. Jarugowa, *Międzynarodowe przepisy o rachunkowości*, "Rachunkowość" nr 11 z 1990 r., s. 227.
4. A. Jarugowa, *Współczesne problemy rachunkowości*, PWE, Warszawa 1990, s. 89,
5. Z. Messner, *Dostosowanie polskiej rachunkowości do warunków gospodarki rynkowej*, "Ekonomista" nr 5 z 1995 r.
6. Z. Messner, *Perspektywy rachunkowości w Polsce - nauka i praktyka - główne kierunki rozwoju w najbliższych latach*, Stowarzyszenie Księgowych w Polsce, 19...- 1997, *Rachunkowość, historia, perspektywy*, 1997.
7. D. Misińska, *Zmiany w rachunkowości a konkurencyjność podmiotów gospodarczych*, "Rachunkowość" nr 5 z 1990 r.
8. J. Skowroński, *Polska rachunkowość otwiera się na świat*, "Rachunkowość" nr 5 z 1990 r., s. 205.
9. J. Sobańska, *Uregulowania rachunkowości spółek w gospodarce rynkowej*, "Zeszyty Teoret. Rady Naukowej" nr 18, Stowarzyszenie Księgowych w Polsce, Warszawa 1991, s. 89.
10. G. Swiderska, *Rachunkowość w świetle ustawy z 29 września 1994 roku*, Serwis FU.
11. E. Taylor, *Historia rozwoju ekonomiki*, Delfin, Lublin 1991.

THE STATE AND DEVELOPMENT PROSPECTIVES OF POLISH ACCOUNTING

S u m m a r y

The article is an inaugural address given in the Poznań School of Economics (1997/1998 academic year). It presents an outline of the Polish accounting system. The address indicates its advantages and disadvantages. Accounting is a universal, global language of business. Accounting data are also used by outsiders. This determines some special expectations regarding accounting, especially financial accounting. Namely, accounting data must be of satisfactory quality, they must meet reliability, credibility, accuracy and verifiability criteria. The article presents the Polish accounting system in light of the Accounting Act adopted by the Parliament in September 1994. The conclusion of this presentation is that the present legal regulations and generally accepted accounting standards in Poland are suitable even to a fully fledged market economy. However, the existing incompatibility of accounting standards and taxation regulations deserves a critical opinion. Having this in mind, the article outlines a project of an amendment of the tax system in future. In the concluding part of the article, the author presents the issue of managerial accounting as one of several components of general accounting (other being financial accounting, controlling, and auditing). The very last remarks are about green accounting.